

Pædagogisk læreplan 2018 skabelon

Skåde Højbjerg Dagtilbud

Dagtilbud: Skåde Højbjerg

Dato: December 2020

Den styrkede pædagogiske læreplan

Indledning

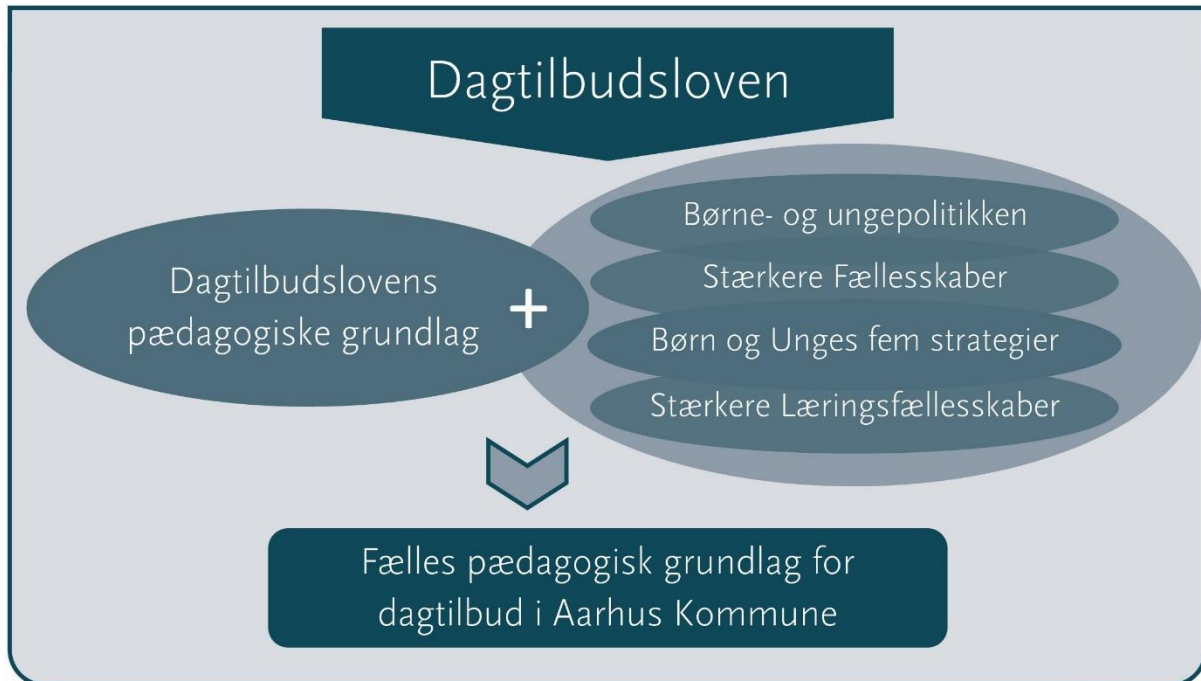
Alle dagtilbud i Danmark skal udarbejde en skriftlig pædagogisk læreplan med afsæt i bestemmelserne i dagtilbudsloven. Denne skabelon til den styrkede pædagogiske læreplan er udarbejdet i en arbejdsgruppe bestående af dagtilbudsledere, BUPL, FOA, De selvejende dagtilbud, områdechefer og forvaltningen.

Skabelonen er en hjælp til at indfri de krav, der i lovgivningen stilles til den skriftlige pædagogiske læreplan, og er det redskab, som dagtilbuddene i Aarhus Kommune skal bruge til at udarbejde den pædagogiske læreplan.

Det er afgørende, at den styrkede pædagogiske læreplan udarbejdes i og tilpasses en lokal kontekst, så den bliver rammen for al pædagogisk arbejde i dagtilbuddet og et pædagogisk redskab, der understøtter det pædagogiske personales og ledelsens arbejde med at skabe gode pædagogiske læringsmiljøer for børnene. Læreplanen skal samtidig være med til at understøtte sammenhængen i tilbuddene til børnene, de unge og deres familier i lokaldistrikterne.

Temaerne i skabelonen er beskrevet ud fra det fælles pædagogiske grundlag for dagtilbud i Aarhus Kommune. Det pædagogiske grundlag tager afsæt i dagtilbudslovens formuleringer og vores lokale børne- og ungepolitik, 0-18-årsperspektivet, strategier mv.

Skåde Højbjerg Dagtilbud

Ministeriets intention med den pædagogiske læreplan er, at:

"... dagtilbuddets pædagogiske læreplan med udgangspunkt i de centrale elementer fra det pædagogiske grundlag og med udgangspunkt i de pædagogiske mål og indholdsbeskrivelser af læreplanstemaerne skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte relevante pædagogiske overvejelser, refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet, herunder sikre at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene m.v."

Ministeriets samlede beskrivelse af rammer for den pædagogiske læreplan er beskrevet i: **"Den styrkede pædagogiske læreplan – rammer og indhold"**, der kan findes på: www.emu.dk/omraade/dagtilbud under overskriften "Den styrkede pædagogiske læreplan".

Udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Inden den pædagogiske læreplan udarbejdes, skal der lokalt i dagtilbuddet tilrettelægges en proces for, hvordan den udarbejdes, hvem der inddrages hvornår, hvordan der arbejdes med den og overvejelser

om, hvordan arbejdet med den evalueres. Til at understøtte den proces har Børn og Unge udarbejdet en procesvejledning, der kan bruges som ramme for arbejdet.

Selve skabelonen til udarbejdelsen af den styrkede pædagogiske læreplan er bygget op, så der for hvert tema er en rammesættende tekst fra det fælles pædagogiske grundlag for dagtilbud i Aarhus Kommune. Herefter følger et skrivefelt med en vejledning til, hvad der skal være fokus på og forslag til tre refleksionsspørgsmål, der kan bruges som afsæt for drøftelser, dagtilbuddets beskrivelse af temaet og systematisk refleksion og evaluering.

Indholdet er:

1. Børnesyn
2. Dannelse og børneperspektiv
3. Leg og børnefællesskaber
4. Det pædagogiske læringsmiljø hele dagen
5. Læring og de seks læreplanstemaer
6. Børnemiljø
7. Børn i udsatte positioner
8. Forældresamarbejde
9. Inddragelse af lokalsamfundet
10. Sammenhæng med børnehaveklassen
11. Ledelse
12. Pædagogisk personale
13. Dokumentations- og refleksionspraksis
14. Evaluering

1. Børnesyn

Det at være barn har en værdi i sig selv, og i børnelivet skal der være plads, tid og ro til at være barn. Udgangspunktet er, at alle børn trives og udvikler sig, når de har passende udfordringer, ser mening og oplever anerkendelse og social samhørighed i forpligtende, rummelige og givende fællesskaber.

Beskrivelse af, hvordan det grundlæggende børnesyn kommer til udtryk hos os.

Forslag til refleksionsspørgsmål:

- Hvordan understøtter vi organisatorisk, at børnene i vores dagtilbud oplever nærhed, omsorg og anerkendende relationer?
- Hvordan understøtter vi, at alle børn oplever social samhørighed?
- Hvordan arbejder vi for, at vores børnesyn altid er afsæt for vores praksis?

- ...

Med udgangspunkt i FN's børnesyn og børnesynet i Dagtilbudsloven, er vi i Skåde Højbjerg Dagtilbud optaget af at skabe læringsmiljøer der er defineret ved at skulle være til stede hele dagen. Læringsmiljøer er ligeledes kendetegnet ved at være en vekselvirkning mellem voksen- og børneinitierede aktiviteter. For at sikre, at det grundlæggende børnesyn kommer til udtryk hos os, skal vi til hver en tid skabe læringsmiljøer, der er fleksible ift. børnegrupperes størrelse, alder, det enkelte barns behov den nærmeste udviklingszone; NUZO. Vi arbejder med en reflekteret praksis ved at indsamle data og behandle data ud fra Kolbs læringscirkel; herved styrkes vores faglige dømmekraft, så vi kan justere og gøre mere af det, der allerede fungerer til gavn for det enkelte barn og børnefællesskaberne. Den professionelle tilgang til vores praksis er, at barndommen har værdi i sig selv, at vi har positive forventninger til barnet og hinanden og at barnets initiativer skal anerkendes. Alle børn har ret til positive, engagerede og nærværende voksne.

2. Dannelse og børneperspektiv

Børn skal føle sig set og forstået og opleve at have en demokratisk stemme. Børn skal være aktive medskabere af deres egen læring og udvikling inden for rammer, som de voksne har ansvaret for. Der skal lyttes til børnenes oplevelse af, hvordan det er at være i dagtilbud. Hvordan er deres oplevelse af, om de mestrer, kan finde mening og hører til? Børns oplevelse af indflydelse er en tidlig del af deres dannelsesproces og af udviklingen af demokratisk forståelse.

Beskrivelse af, hvordan vi sikrer børnenes ret til medbestemmelse og understøtter deres tiltagende mestring af eget liv.

Forslag til refleksionsspørgsmål:

- Hvad forstår vi ved børnenes eget perspektiv og deres ret til medbestemmelse?
- Hvordan arbejder vi konkret med at få børnenes stemme frem?
- Hvordan får vi konkret anvendt børnenes perspektiver i vores pædagogiske læringsmiljøer?
- ...

I Skåde Højbjerg Dagtilbud arbejder vi bevidst med det enkelte barn og at det enkelte barns stemme er vigtigt og bliver set og hørt – at det har værdi. Det fordrer, at vores struktur understøtter, at alle skal kunne komme til orde og at barnet kan se sig selv som en del af et fællesskab. Det gør vi:

- Ved at følge barnets spor og være nysgerrige sammen
- Ved at rammesætte samlinger, som et forum til at blive hørt
- Ved at være bevidst om en anerkendende og positiv praksis
- Ved at justere sig i forhold til barnet, ved at kunne gå bagved eller ved siden af.
- Ved at bruge relations skemaer til indsamling af data, for at sikre at alle børn bliver set og hørt
- Ved at have fokus på turtagning
- Ved at arbejde fagligt og på sigt med specialpædagogiske rammesætning i de daglige rutiner, aktiviteter,
- Ved at være opmærksom på børns egne initiativer
- ved at arbejde med børns bestemmelse og at arbejde med demokratisk forståelse i et 0-6 års perspektiv.
- Ved at turtagning og samtale i samspil med barnet understøttes af de voksne.
- Ved at personalet er rollemodeller.

I Skåde Højbjerg Dagtilbud forstår vi børns eget perspektiv og deres ret til medbestemmelse som en fælles forpligtelse til at følge børns initiativer i det daglige og give dem muligheden for at blive hørt, forstået og få medindflydelse. Det er vigtigt, at vi understøtter børns iderigdom og nysgerrighed, og at vi som pædagogisk personale giver børn muligheden for at bringe deres perspektiver i spil – det være sig både i daglige rutiner, ved samlinger, til aktiviteter osv.

Som personale kræver det, at vi kan ændre spor eller fokus i den daglige praksis, når børn kommer med inputs. Det kræver også, at vi giver plads til mangfoldighed i måden, børnene går til opgaver, leg og aktiviteter på. Hertil handler det om, at vi har fokus på at justere aktiviteter, leg mm. alt efter, hvad børnene er optaget af – og det varierer fra børnegruppe til børnegruppe og fra årgang til årgang.

Vi arbejder med at få børns stemmer frem ved at være nysgerrige på det, børnene tænker, oplever og føler. Vi har blik for børns intentioner og hjælper dem til at sætte ord på egne handlinger og på det, der rører sig i dem. Herudover har vi et ønske om, at alle børn kommer til orde, og det kræver at vi nu og her og fremadrettet øger vores fælles opmærksomhed på, at give alle børn en stemme i dagligdagen. Eks prioriterer vi turtagning i dialogen og vi skaber strukturer, der tilgodeser at det enkelte barn har en stemme.

Hertil bruger vi som pædagogisk personale relations skemaer, så vi sikrer, at alle børn bliver set og mødt.

Vi giver børnene medbestemmelse og får deres perspektiver anvendt i det daglige, når vi skaber rum og plads til det børneinitierede og når vi følger børnenes egne spor. Foruden at give børnene små valg i dagligdagen, lader vi dem også påvirke dagen "i det små" med egne alternativer (indenfor en given ramme). Vi er desuden opmærksomme på, at vi som pædagogisk personale er mangfoldige, når vi opstiller alternativer – altså at alternativerne bliver så varierede, at der reelt set er tale om medbestemmelse for børnene. Børnene får i pædagogisk praksis mulighed for at bidrage ved samling, hvor vi bestræber os på, at alle børn kommer til orde, når vi taler om stort og småt.

Når vi understøtter børns dannelse og demokratiske forståelse, kræver det, at børnene er i en struktur og ramme, der frigør noget energi til at deltage i fællesskabet med andre. Det kræver desuden, at vi som primære voksne i dagligdagen går forrest som rollemødelere for, hvordan man interagerer med hinanden i et demokratisk fællesskab. Vi gør vi meget ud af, at børnene i Skåde Højbjerg Dagtilbud kender til de daglige rutiner, til vores fælles ritualer og til de sociale spilleregler i vores fælles hverdag. Hermed internaliseres normer og værdier, som bliver bærende for børnenes handlinger nu og her og fremadrettet. Vores mål er, at børnene lærer at begå sig i et fællesskab med respekt for hinanden. Det kræver, at de over tid tilegner sig redskaber til at gå i dialog, løse konflikter og gå på kompromis, og at de har en forståelse for, at alle har forskellige holdninger og skal lyttes til. Hermed oparbejder de kompetencerne til at begå sig i et demokratisk samfund og få adgang til samt legitimitet i de fællesskaber, som de møder på deres vej.

3. Leg og børnefællesskaber

Fællesskaber udgøres af dem vi er, og det vi laver sammen. Alle børn i dagtilbud skal være en værdsat del af et fællesskab, og fællesskaberne skal have noget at byde på for alle børn.

Børns leg er grundlæggende for deres sociale og personlige læring og udvikling, og legen har en værdi i sig selv. Leg betyder både børns spontane leg på deres helt egne præmisser, og den leg, der igangsættes, rammesættes og eventuelt understøttes af de voksne omkring børnene.

Leg, læring, udvikling og dannelse sker i børnefællesskaber, som de voksne sætter rammerne for. Dagtilbuddets hverdag skal skabe rum til at børn kan indgå i både kendte og nye relationer på tværs af alder, køn og kultur. Det er det pædagogiske personale og ledelsens opgave at skabe balancen mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.

Beskrivelse af den pædagogiske praksis, som understøtter udvikling af både børnefællesskaber og det sociale rum, hvor det enkelte barn lærer og udvikler sig. Beskrivelsen skal både omhandle børnegruppen på dagtilbudsniveau og de forskelle, der kan være afdelingerne imellem, samt børnegruppen i alderen 0-2 år og børnegruppen i alderen 3-6 år.

Forslag til refleksionsspørgsmål:

- Hvordan kan vi arbejde med, at dagtilbuddets børnefællesskaber understøtter alle børns udvikling af gåpåmod og integritet, giver plads til legen og til i legen at afprøve forskellige roller og positioner?
- Hvad er vores opgave og ansvar, når vi etablerer børnefællesskaber, hvor børn kan lege og udvikle sig selv i samspil med andre?
- Hvordan sikrer vi, at alle børn på tværs af køn, kultur, og alder har lige muligheder, er en del af fællesskabet, og at de oplever, de har medbestemmelse?
- ...

I Skåde Højbjerg Dagtilbud vil vi skabe rammer, der understøtter børns spontane leg, og den leg der igangsættes, rammesættes og understøttes af de voksne omkring børnene. Der er blik for de fysiske rammer, for organisering og planlægning der gør dette muligt, samt et personale der har kompetencer og øje for vigtigheden og glæden ved legen, samt dens betydning for børns udvikling.

Det er vores ansvar at alle børn oplever sig som værdsatte og betydningsfulde aktører ind i et fællesskab. Derfor skal vi som personale sørge for at etablere fællesskaber for alle børn, hvor det er muligt at indgå i både kendte og nye relationer på tværs af alder, køn, udviklingsniveau og kultur.

- Det gør vi ved at skabe tydelige rammer
- Ved at være deltagende og engageret i børnenes leg
- Ved at arbejde med relationer børnene imellem

Vi skaber tydelige rammer, har fokus på sammensætning af børnegrupper og følger børnenes spor således at vi styrker børnenes forudsætninger for at de lykkes i fællesskabet. Vi er som voksne betydningsfulde rollemodeller og har fokus på at være nærværende og bidragende i børnenes leg.

4. Det pædagogiske læringsmiljø hele dagen

Det pædagogiske læringsmiljø er rammen for børns trivsel og læring og indeholder mange af de andre aspekter beskrevet i skabelonen.

Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbud skal være til stede hele dagen fra modtagelsen om morgenen til de sene eftermiddagstimer. Det pædagogiske læringsmiljø skal blandt andet give barnet mulighed for at eksperimentere og bruge fantasien, lege forskellige og udviklende lege og bruge både emotionelle, sociale og kognitive kompetencer.

I arbejdet med børn i dagtilbud er fokus på at skabe pædagogiske læringsmiljøer, der ud fra et helheds-syn understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn. Det kræver viden, der med afsæt i faglig refleksion med kollegaer og ledelse, skal bruges til at udvikle stærkere pædagogiske læringsmiljøer for børnene og stærkere læringsfællesskaber for de professionelle.

Beskrivelse af det pædagogiske læringsmiljø og den intenderede pædagogik, som skal være til stede hele dagen og i alle rutiner og aktiviteter, både de planlagte vokseninitierede aktiviteter og børnenes spontane leg og aktiviteter. Beskrivelsen skal både rumme miljøet i børnegruppen på dagtilbudsniveau og de forskelle, der kan være afdelingerne imellem, samt børnegruppen i alderen 0-2 år og børnegruppen i alderen 3-6 år.

Forslag til refleksionsspørgsmål:

- Hvad kendetegner et pædagogisk læringsmiljø, hvor der er fokus på udvikling af børnenes kompetencer gennem hele dagen?
- Hvordan udvikler vi de daglige rutiner, så de bliver en del af det samlede pædagogiske læringsmiljø og understøtter læreplanstemaerne?
- Hvordan tager vi skridtet videre fra intenderet pædagogik til konkret udførelse i praksis?
- ...

I Skåde Højbjerg dagtilbud har vi en refleksiv praksis med fokus på didaktiske overvejelser, og ikke individuelle "synsninger" ift. læringsmiljøet. Vores praksis bygges op omkring databaseret viden med struktur og genkendelighed i de daglige rutiner. Vi har fagligt veluddannet personale der er i stand til at analysere data for at højne kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer over hele dagen.

Vi har fokus på at rammesætte, organisere og skabe struktur i vores praksis således at børnene får de bedste betingelser for at lære og udvikle sig gennem de daglige rutiner samt såvel de spontane som planlagte aktiviteter som udspringer af de pædagogiske læreplaner.

Vi arbejder systematisk med Kolbs læringscirkel som metode til at udvikle og understøtte, at vi kontinuerligt har fokus på at udvikle vores pædagogiske læringsmiljøer, så disse er tilpasset de faktuelle børnegrupper og deres behov; sådan at der skabes fleksible læringsmiljøer, der tilgodeser balancen mellem børnenes leg, interesser og initiativer og medarbejdernes viden om børnenes behov, nærmeste udviklingszone og progression.

Afdelingerne arbejder forskelligt, ud fra de forskellige børnegrupper. Fokus er i alle afdelinger på en systematisk tilgang til opgaven og at sikre optimale læringsmiljøer hvor den refleksive dialog, dataopsamling og rammesætning af læringsmiljøerne bliver organiseret og struktureret forskelligt i afdelingerne.

5. Læring og læreplanstemaer

Børn lærer ved at udforske deres omverden med krop og sanser, ved at blive mødt af spørgsmål og udfordringer og ved selv at undres og stille spørgsmål. Børn lærer også ved at eksperimentere, prøve sig frem, fejle, gøre opdagelser og finde innovative løsninger. Børn lærer gennem kommunikation, udveksling og sociale interaktioner med de andre børn og de voksne i dagtilbuddet. Motivation og passende udfordringer har betydning for at lære og udvikle sig – både som individ og som del af et fællesskab. Børn har brug for voksne, der sætter rammer, guider og vil noget med dem, men de har også brug for plads til at være sig selv og til at gøre deres egne erfaringer.

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaerne skal tage udgangspunkt i Børne- og Socialministeriets beskrivelser af temaerne. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges inden for Børne- og Socialministeriets to pædagogiske mål for hvert læreplanstema, hvor de pædagogiske mål beskriver sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Læreplanstemaerne er tilsammen udtryk for et bredt læringssyn, og det er afgørende, at de tænkes i en sammenhæng i dagtilbuddets arbejde. Opdelingen i temaer skal sikre fokus på forskellige centrale elementer i børns læring og udvikling i dagtilbud. Læs de ministerielt fastsatte indholdsbeskrivelser og mål for læreplanstemaerne i: "Den styrkede pædagogiske læreplan – rammer og indhold", der kan findes på: www.emu.dk/omraade/dagtilbud.

Læreplanstemaerne er:

1. Alsidig personlig udvikling.
2. Social udvikling.
3. Kommunikation og sprog.
4. Krop, sanser og bevægelse.
5. Natur, udeliv og science.
6. Kultur, æstetik og fællesskab.

Beskrivelse af, hvordan der i dagtilbuddet og afdelingerne arbejdes med alle læreplanstemaerne i en sammenhæng, for at understøtte et helhedsorienteret perspektiv på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Forslag til refleksionsspørgsmål:

- Hvordan organiserer vi arbejdet med læreplanstemaerne, så de fremstår i en sammenhæng?
- Hvordan sikrer vi, at samtlige læreplanstemaer er tilstede i vores læringsmiljøer, så de naturligt indgår i såvel børneinitierede som voksenorganiserede sammenhænge?
- Hvordan finder vi viden om og inspiration til læreplanstemaerne, og hvordan følger vi børnenes udbytte af vores arbejde med læreplanstemaerne?
- ...

I Skåde Højbjerg Dagtilbud arbejdes der med læringsmålene for læreplanstemaerne, både i de børneinitierede og voksenorganiserede lege, aktiviteter og daglige rutiner bestræbt gennemført i læringsmiljøer hele dagen. Der arbejdes i større og mindre grupper såvel aldersopdelt som på tværs af alder. Ved voksenstyrede planlagte aktiviteter indtænkes helheden ind med alle læreplanstemaer, når der f.eks. laves en motorikbane ude på legepladsen, er der mange læreplanstemaer i processen; sproglige, sociale, personlige kompetencer, læreplanstemaerne krop, bevægelse, natur og science er ligeledes en del af oplevelsen og oplevelsen i et fællesskab.

Den pædagogiske praksis bygger på refleksion og dialog, hvor de 12 læringsmål i læreplanstemaerne inddrages.

Viden og inspiration kan sikres gennem fælles temadage, ved at bruge det materiale der er udgivet af EVA (Danmarks Evalueringsinstitut). Via forskningsbaseret undersøgelser, samt på fagteammøder.

Ved brug af Kolbs læringscirkel, indsamling af data og personalets professionelle dømmekraft vil vi indsamle viden om børnenes progression.

6. Det fysiske og æstetiske børnemiljø

Det fysiske miljø bør invitere til leg, udforskning af omgivelserne og såvel fysisk aktivitet som fordybelse både inde og ude. Den fysiske indretning bør være fleksibel i forhold til at kunne bruges til varierende

pædagogiske formål, men bør samtidig muliggøre en kontinuitet i længerevarende lege og andre aktiviteter.

Beskrivelse af, hvordan de fysiske rammer, inde som ude, understøtter målene for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes læring, som er fastsat inden for hvert af de seks læreplanstemaer (se målene [her](#)). Her beskrives både de generelle betragtninger vedrørende de pædagogiske læringsmiljøer for hele dagtilbuddet og de forskellige afdelingers særlige rammer, muligheder og evt. udfordringer.

Forslag til refleksions spørgsmål:

- Hvordan skaber vi rammer og indretning, der understøtter mulighederne for forskellige voksen- og børneinitierede aktiviteter, leg, fordybelse, fysisk udfoldelse mv.?
- Appellerer vores fysiske rammer i alle afdelinger til børnenes nysgerrighed og lyst til at udforske såvel inde som ude?
- Har vi regler, en organisering eller en kultur, der begrænser mulighederne for at bruge de fysiske rammer optimalt?
- ...

Personalet har løbene opmærksomhed på og dialog om rummenes funktioner og anvendelsesmuligheder. Der tages udgangspunkt i den aktuelle børnegrupperes behov for at være sammen i større eller mindre fællesskaber. Der skal være muligheder for både de stille lege og de mere fysiske lege; sådan at alle børns behov kan tilgodeses.

Rummene skal samtidig være så fleksible, at både de børneinitierede og voksenorganiserede lege/aktiviteter kan udfolde sig til gavn for børnenes trivsel, dannelse, læring og udvikling.

Indretningen, ude som inde, skal tydeligt afspejle børnenes behov og mulighed for såvel fordybelse som bevægelse. Børnene skal præsenteres for forskellige materialer og legeredskaber, som så vidt det er muligt skal være tilgængelige og synlige, sådan at børnenes nysgerrighed og fantasi stimuleres og deres lyst til at udforske understøttes.

7. Børn i udsatte positioner

Dagtilbud af høj kvalitet med gode pædagogiske læringsmiljøer har stor betydning for alle børn, men særligt for børn i udsatte positioner. Børn kan være i udsatte positioner af vidt forskellige grunde, og det pædagogiske personale og andre fagprofessionelle har ansvar for med tidlig, rettidig indsats at identificere børn med behov for en særlig opmærksomhed. Samtidig skal der arbejdes med rummelige fællesskaber, hvor alle børn har en naturlig plads. Børn i udsatte positioner skal støttes, så de både

udfordres tilpas og oplever mestring i det almene fællesskab og efter behov også i mindre gruppesammenhænge med et særligt fokus. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at udsatte børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for dem. Kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen er betydningsfuld for alle børn, men i særlig grad for børn i udsatte positioner.

Beskrivelse af, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse, og hvordan der udvikles rummelige fællesskaber, som alle børn oplever at være en betydningsfuld del af.

Forslag til refleksionsspørgsmål:

- Hvordan sikrer vi, at børn i udsatte positioner i vores dagtilbud har de pædagogiske, strukturelle og fysiske rammer, de har behov for?
- Hvordan arbejder vi konkret med børnefællesskaber i vores dagtilbud, så børn i udsatte positioner indgår som en betydningsfuld del?
- Hvordan tager den voksne ansvar for kvaliteten i interaktionen og relationen med det enkelte barn?
- ...

I Skåde Højbjerg Dagtilbud arbejder vi fokuseret og målrettet med indsatser omkring børn og familier i udsatte positioner. Vi anerkender at børn er forskellige og arbejder ud fra et resourcesyn, hvor vi har fokus på at fremhæve og synliggøre barnets styrker og kompetencer – og støtte det i at bringe disse i spil, så det oplever mestring og succes. Vi har desuden fokus på at skabe læringsmiljøer, som bredt styrker børns trivsel, udvikling, læring og dannelse samt øger deres muligheder for deltagelse i fællesskaber. På denne måde arbejder vi med børns gåpåmod, selvværd og livsduelighed.

Arbejdet med børn i udsatte positioner sker det i et tæt samarbejde med forældrene, hvor de forskellige perspektiver inddrages i fælles indsatser.

Vores medarbejdere er bekendte med tidlig indsats, udarbejdelse af DPU, TRAS, motorikvurderinger, sprogvurderinger samt brug af SUS. Vi reflekterer over vores praksis og bruger løbende data til at justere og evaluere indsatser. Herudover samarbejder vi med og søger sparring hos eksterne sparringspartnere i Aarhus Kommune, som kan kvalificere vores indsats

I den pædagogiske praksis omkring børn i udsatte positioner, tager det pædagogiske personale ansvar for kvaliteten af interaktionen og relationen med det enkelte barn ved at:

- være vedholdende i kontakten til barnet – søge at etablere en stærk og gennemgående relation
- tro på, at barnet gør det bedste barnet kan og tilbyde støtte i overensstemmelse med barnets behov og nærmeste udviklingszone
- være loyal overfor og tro mod aftaler omkring barnet således at de voksne møder barnet afstemt

8. Forældresamarbejde

Et godt forældresamarbejde om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse er af afgørende betydning. Forældrene skal derfor både inddrages aktivt i og have indflydelse på dagtilbuddets arbejde. Samarbejdet sker både i form af det formelle bestyrelsesarbejde/forældrerådsarbejde og samarbejdet i hverdagen på tværs af dagtilbud og hjem om det enkelte barn, og om skabelsen af inkluderende børnefællesskaber.

I det daglige forældresamarbejde indgår også vejledning af og sparring med forældrene om, hvordan de understøtter deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det pædagogiske personale og forældrene afstemmer forventningerne til hinanden og samarbejdet, med afsæt i den enkelte families behov, og alle skal opleve, at de bliver set, hørt og har indflydelse.

Beskrivelse af, hvordan forældresamarbejdet faciliteres og rammesættes, både formelt og i hverdagen, så der samarbejdes om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem, baseret på den enkelte families behov. Beskrivelse af hvordan alle forældre inddrages og involveres aktivt som ressourcer for deres børns trivsel, læring og udvikling.

Forslag til refleksionsspørgsmål:

- Hvordan samarbejder vi med forældrene om overgange?
- Hvilke muligheder for vejledning og sparring giver vi forældre i relation til børns trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvordan samarbejder vi med forældre om det enkelte barn og om skabelsen af inkluderende børnefællesskaber?
- ...

I Skåde Højbjerg Dagtilbud ser vi samarbejdet som et fælles ansvar at sikre barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Det er vigtigt for os, at forældres perspektiver inddrages og at de føler sig set og hørt i vores fælles samarbejde. Vi giver daglige informationer

og har kontinuerligt dialoger, hvor vi prioriterer den gensidige dialog om barnets dagligdag. Derudover er der fastlagt mere formelle dialoger og forældresamtaler hvor vi inviterer forældrene til samtale om barnets udvikling og trivsel. I samarbejdet med forældre, vægter vi desuden, at:

- At pædagerne skaber gennemsigtighed ift. den pædagogiske praksis
- At der afholdes forældresamtaler i løbet af barnets tid i vuggestue/børnehave
- At forældre inddrages i indkøringer af nye børn og overgange til andre grupper i institutionen samt skole
- At forældre inddrages i og understøtter fællesskabet og de inkluderende miljøer i afdelingen
- At forældre får professionel vejledning og sparring omkring deres børn
- At vi er fagligt velfunderede og velforbredte, når vi afholder de nødvendige samtaler med forældre omkring deres børns trivsel og udvikling

I Dagtilbuddet er det en fælles opgave for personale og forældre at bidrage til inkluderende fællesskaber for alle børn. Forældrene har et medansvar for afdelingens kultur, og er kulturbærere overfor nye forældre. Gennem forskellige sociale arrangementer får både børn og forældre mulighed for at indgå i samskabelsen af de inkluderende børnefællesskaber.

9. Inddragelse af lokalsamfundet

Som led i arbejdet med den pædagogiske læreplan skal dagtilbuddet overveje, hvordan lokalsamfundet i form af fx skoler, biblioteker, museer, idrætsstilbud og -faciliteter, plejehjem, erhvervsliv mv. kan inddrages med henblik på at styrke dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø.

Dagtilbuddet skal endvidere overveje om et samarbejde med fx ældre medborgere, skolebørn fra mellemtrinnet og udskolingen eller andre frivillige i lokalsamfundet, der ønsker at bidrage med en særlig viden eller interesse inden for eksempelvis natur, sport, musik, sundhed eller håndværk, kan bidrage til at styrke arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Beskrivelse af, hvordan dagtilbuddet, herunder bestyrelsen og forældre, inddrager lokalsamfundet i arbejdet med at etablere pædagogiske læringsmiljøer for børn og herved giver børnene kendskab til det samfund, de lever i, og de muligheder, det giver.

Forslag til refleksions spørgsmål:

- Hvilke ressourcer og mulige kontakter er til stede i vores lokalsamfund, og har vi kontakt hertil?
- Hvordan kan disse bruges og inddrages i at skabe eller understøtte pædagogiske læringsmiljøer?
- Hvordan kan dagtilbuddet i samarbejde med bestyrelsen åbne sine fysiske faciliteter til lokalområdets behov for herved at understøtte børns trivsel, læring, udvikling eller dannelse?
- ...

Skåde Højbjerg Dagtilbud er i en proces med ledelsen i lokaldistriktet ved at etablere og implementere et fagligt og tværfagligt samarbejde omkring overgange; i første omgang med udarbejdelse af aftaler for overleveringsmateriale og samtaler, årsplan og forældreoplysningsmateriale om det fælles arbejde er netop afsluttet og blevet præsenteret for aktører og forældre. Derudover har skoleledere, fritids ungdomsskoleleder og dagtilbudsleder i lokaldistriktet en ambition om, at ledelsen i lokaldistriktet skal opøve kendskab og lederfaglighed tværfagligt og ledelsesmæssigt; startende med et årsmøde for den tværfaglige ledelse i et 0-15 år perspektiv. Emnet i 2020 handler om netværksmødet og Signs of Safety som model. I DTB arbejdes der ligeledes i et tværfagligt 0-6 års perspektiv for ledelse og konsulenter i lokaldistriktet startende med et møde i januar 2021 med specifikt fokus på udsathed og den fælles opgaveløsning i Lokaldistriktet.

Bestyrelsen i Dagtilbuddet har på konstituerende møde udtrykt ønske om, at der kommer et fokus på etablering af samarbejde med idrætsfaciliteterne i lokaldistriktet. Rygården som er et af DTB-afdelinger er en del af projektering af Lyseng 1. Lyseng 1 er på nuværende tidspunkt i projektfasen. DTB vil fremad skulle arbejde sammen med idrætsforeninger, bibliotek og andre interessenter i Lyseng 1. Det vil give alle afdelinger i DTB nye muligheder tværfagligt.

Dagtilbuddet skal være kendetegnet ved at sikre ens serviceniveau i afdelingerne, ved sikker drift og med inddragelse af interessenter i en dialog om kvalitetssikring og fokus på kompetenceudvikling, kerneopgaven, med etablering af og vedligehold af de fysiske læringsmiljøer. Udarbejdelsen af - dette dokument Skabelonen vedr. det pædagogiske grundlag - skal være et arbejdsdokument til videndeling og inspiration i afdelinger, LMU, i bestyrelse og forældreråd.

10. Sammenhæng med børnehaveklassen

Sammenhæng i børnenes liv betyder, at skolen bygger videre på et tydeligt børneperspektiv, der tager over, hvor dagtilbuddet slipper. Det skoleforberedende arbejde i dagtilbud handler især om, at der i børnenes sidste år i dagtilbud etableres pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter børnenes sociale kompetencer og færdigheder som vedholdenhed og fordybelse. Derved forberedes de på at møde nye sociale og faglige sammenhænge med tro på egne evner, nysgerrighed og gå-på-mod. Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbud skal også introducere til og give børnene mulighed for at udvikle faglige færdigheder i form af leg med bogstaver, tal, mønstre, former m.v.

Beskrivelse af sammenhængen mellem skole og dagtilbud og af, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbud etableres et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter børnenes dannelsesparathed og skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Forslag til refleksions spørgsmål:

- Hvordan arbejder vi med læreplanstemaerne, så vi understøtter børnenes lyst til at lære og til at indgå i nye og kommende fællesskaber?
- Hvordan tager vi ansvar for en god overgang, fx ved at understøtte deres mod på nye udfordringer, deres evne til fordybelse, vedholdenhed og til at tage initiativ til at indgå i nye relationer?
- Hvordan tilrettelægger vi et gensidigt forpligtende samarbejde mellem dagtilbud og SFO/skole og forældre for meningsfulde overgange fra dagtilbud til skole og fritidstilbud?
- ...

Skåde Højbjerg Dagtilbud har tilknyttet to distriktsskoler, Skåde skole og Kragelundsskolen. Styregruppen i lokaldistriktet har nedsat en arbejdsgruppe med DTLer som tovholder og pædagogisk lederrepræsentation fra de to skoler og fra DTB fagteam til at udarbejde og revidere overgangsarbejdet til de to skoler, så forældre i lokaldistriktet bliver mødt af det samme tilbud. Materialet er færdiggjort november 2020 med udarbejdelse af årsplan, nyt og afprøvet overleveringsmateriale, differentierede forældresamtaler og en forældre-pjece som er blevet præsenteret for aktører og forældre på skolerne og i institutionsafdelingerne i efteråret 2020.

Det sidste år frem mod skolestart tilrettelægges særlige aktiviteter, med afsæt i læreplanstemaerne for de kommende skolebørn. Der er særligt fokus på at træne vedholdenhed, fordybelse og "gå på mod". Desuden understøttes børnenes lyst til at lære og indgå i nye fællesskaber på tværs af de 9 afdelinger i hele dagtilbuddet.

På fagteammøder rammesættes aftaler for samarbejdet med Skole/SFO og Dagtilbuddet med det formål at udvikle og justere, så sammenhæng mellem skole/ SFO og dagtilbud bliver så optimalt som muligt. For at det kan blive så optimalt som muligt, skal der udveksles viden fra Skole/SFO til dagtilbud og omvendt i forhold til indholdselementer og mål for arbejdet med sammenhæng til børnehaveklassen. Det gensidige forpligtende samarbejde er bygget op omkring dialoghjulet, samtaler med forældrene og overgangsskemaet i Hjernen og Hjertet.

Et konkret eksempel på den videndeling og faglige fokus som er oparbejdet på tværs og som er en del af praksis frem mod skolestart er det faglige indhold:

- At arbejde med robusthed, selvtillid, selvværd, gåpåmod, selvhjulpethed, nysgerrighed, videbegærlighed, sociale kompetencer, evnen til at lege med andre og at fastholdes i denne leg, mod på at lære og tilegne sig viden
- At opbygge trygge børn
- At arbejde med det enkeltes barns vedholdenhed og fordybelse
- At møde det enkelte barn hvor de er udviklingsmæssigt – gruppen og det individuelle, zonen for nærmeste udvikling
- At arbejde med en legende tilgang til bogstaver, tal, mønstre mv. (understøtter børns naturlige nysgerrighed på disse områder).

11. Ledelse

Ledelsen har ansvaret for, at personalet besidder viden og konkrete kompetencer til at kvalificere det pædagogiske læringsmiljø og til at inddrage forældrene. Ledelsen understøtter og kvalificerer faglige, pædagogiske refleksioner hos personalet via facilitering, sparring og løbende metodeudvikling med fokus på udvikling af de pædagogiske læringsmiljøer og på at skabe stærkere læringsfællesskaber. Den

samlede ledelse understøtter dagtilbuddets åbenhed over for lokalsamfundet. Den pædagogiske leder organiserer arbejdet, så det understøtter personalets arbejde med den pædagogiske læreplan.

Beskrivelse af, hvad ledelsens opgave er, for at der leves op til de ministerielt fastsatte mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes læring inden for hvert af de seks læreplanstemaer. Beskrivelsen skal både rumme dagtilbuddets ledelse samt de individuelle forskelle, der måtte være afdelingerne imellem, samt børnegruppen i alderen 0-2 år og børnegruppen i alderen 3-6 år.

Forslag til refleksions spørgsmål:

- Hvordan sikrer og understøtter ledelsen, at den pædagogiske praksis ledes gennem den styrkede pædagogiske læreplan?
- Hvordan sikrer ledelsen en løbende udvikling af personalets viden og kompetencer?
- Hvordan understøtter organiseringen af dagligdagen, at der er mulighed for faglig refleksion over egen og fælles praksis?
- ...

I Skåde Højbjerg Dagtilbud er det faglige arbejde med Den Styrkede læreplan, Stærkere Lærings Fælles skaber og Børn og Unges pædagogiske grundlag Dagtilbuddets faglige platform for indsatser og mål for det kvalitative og faglige arbejde. Dagtilbuddets ledelse har på lederseminar september 2020 besluttet at arbejde med et fælles børnesyn, der skal sikre kvalitet omkring ledelse af og effektivering af den Styrkede Læreplan og Stærkere Lærings Fællesskaber. Ledelsen i DTB har en kontinuerlig fokus på og sparring fagligt på, hvorledes implementering og forankring sker i afdelingerne. DTB pædagogiske ledere og faglige fyrtårne følger Børn og unges efteruddannelsesforløb., SLF. i 2020 deltager 2 pædagogiske ledere på Systemisk Lederuddannelse.

Det fusionerede Dagtilbud har primo 2020 udarbejdet en Masterplan for de kommende 2 år. Masterplanen har fokus på faglige indsatser, efteruddannelse og kompetenceløft fælles for DTB. I 2020 omkring opgaven med SL og SLF med efteruddannelse af læringspartnere og pædagogiske ledere, med etablering af Workshops og afholdelse af tematiserede personalemøder, hvor udvikling af personalets faglige refleksion og professionelle dømmekraft rammesættes sammen med læringspartner Camilla Dreiager. I 2021 skal opkvalificeres i forhold til at arbejde med udsatte børn med udvalgte medarbejdere på Specialpædagogisk Grundkursus; derudover skal vi i ledelsen have et temamøde desangående. Dagtilbuddet har organiseret sig i Fagteams, som har et specifikt fagligt fokus. Fagteamene er ledet af afdelingernes pædagogiske ledere, der har det faglige ansvar for fagteamene. Målet er at videndele, udvikle og sparre med hinandens afdelinger I Dagtilbuddet er der følgende fagteams:

- Sprogteamet som i 2020 påbegynder efteruddannelse af fagpersonelt således at der på sigt er en sprogvejleder i hver afdeling
- Motorikteamet med fagligt ansat personale fra hver afdeling
- Et fagtema med Faglige fyrtårne fra hver afdeling, fokus på Stærkere Læringsfællesskaber.
- Et fagteam omkring Overgangsarbejdet, der i 2020 har fokus på overgangsarbejdet til Skolerne

Dagtilbuddet er siden marts 2019 et fusioneret Dagtilbud af Højbjerg og Skåde Dagtilbud, nu Skåde Højbjerg Dagtilbud. Status på nuværende tidspunkt er et dagtilbud i faglig forandring hvor værdierne: faglighed, fællesskab og forskellighed danner praksisforandringer omkring de mange indsatser, der har været effektueret og implementeret siden fusionens start. Fokus på ledelse, rammesætning og høj kvalitet i kerneopgaven inspireret af seneste forskningsresultater omkring høj kvalitet i DTB, Børnesynet, SLF og SL har et sigte på at fremme Proceskvalitet, Strukturekvalitet og Resultatkvalitet. Afdelingernes organisering, struktur, rammesætning og læringsmiljøer danner en ny ramme for det enkelte barns trivsel, udviklingsmuligheder, ret til medbestemmelse og anerkendelse.

DTB vil ultimo 2020 sikre kvalitetsopfølgningen i alle 9 afdelinger med en dialogbaseret kvalitetssamtale med et observerende tilsyn i hver afdeling. Dette udgør et kvalitetstilsyn i hver afdeling mellem personale, pædagogisk leder og DT-leder. Kvalitetssamtalen skal være med såvel en tilsynsfunktion og med et fagligt udviklende sigte. DTB-ledelse arbejder fortløbende med fokus på videndeling mellem fagteams, mellem ledelsen i bl.a. sparringsgrupper. Derudover har 4 af Dagtilbuddets afdelinger haft faglig bistand fra HR og PUF til kompetenceløft specifikt til personalet i afdelingen. Målet med disse indsatser er at få givet personalet det aktuelle faglige løft.

12. Pædagogisk personale

Det pædagogiske personale skal sammen skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor der er plads, tid og ro til at være barn. Det er hensigten, at legen og den legende tilgang til læring, barnets interesser, undren og nysgerrighed, samt det pædagogiske personales viden om at fremme læring og udvikling, er udgangspunktet for de læreprocesser, som barnet indgår i. For at kunne lykkes med dette er det centralt, at det pædagogiske personale i det interne arbejde både kan tage ledelse og give følgeskab.

Beskrivelse af, hvad det pædagogiske personales opgave er, for at der leves op til de ministerielt fastsatte mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes læring inden for hvert af de seks læreplanstemaer. Beskrivelsen skal både rumme dagtilbuddet generelt samt de individuelle forskelle, der måtte være afdelingerne imellem, samt børnegruppen i alderen 0-2 år og børnegruppen i alderen 3-6 år.

Forslag til refleksionsspørgsmål:

- Hvordan organiserer det pædagogiske personale arbejdet, så vores fokus er på børnenes individuelle behov for støtte, guidning og udfordring i deres leg og aktiviteter?
- Hvordan støtter det pædagogiske personale hinanden i at være gode rollemodeller, der bekræfter og inspirerer børnenes kreativitet, nysgerrighed og eksperimenterende leg?
- Hvad kræver det af den enkelte, når der skal være en intenderet pædagogisk tilgang til børnene over hele arbejdsdagen i såvel børne- som vokseninitierede aktiviteter?
- ...

I Skåde Højbjerg Dagtilbud arbejdes der kontinuerligt med at udvikle samarbejdsformer og fora, hvor den refleksive dialog og professionelle dømmekraft er omdrejningspunktet i forhold til at skabe kvalitet for alle aldersgrupper. Vi har fokus på legen, de daglige rutiner, og de strukturerede aktiviteter, som er afstemt i forhold til aldersgruppen der arbejdes med. Vi skaber således bånd mellem stærkere læringsfællesskab og den nye styrkede læreplan i forhold til den aldersgruppe personalet arbejder med. I afdelingerne arbejdes med følgende:

- At barnet er i fokus
- At sikre barnets ret til at være barn, til at være medbestemmende (demokratisk proces) og at være barn har værdi i sig selv
- At se det unikke i barnet
- At justere praksis løbende i overensstemmelse med børnegruppens behov
- At personalet tager ansvar for at alle børnene får deltagelsesmuligheder – og dermed mulighed for udvikling og læring – via de læringsmiljøer vi opstiller
- At sikre, at personalet er bevidste om og arbejder ud fra det opstillede syn på dannelse, børneperspektiv og børnesyn.
- At afdelingerne arbejder med implementering af feedback- og sparringskulturer
- At afdelingerne arbejder datainformeret i pædagogisk praksis
- At DTB prioriterer viden og efteruddannelse; relevant og kontinuerligt opkvalificering og specialisering af personalegruppen.

I Skåde Højbjerg Dagtilbud arbejder vi målrettet med at udvikle og styrke vores professionelle dømmekraft så vi i fællesskab, kan træffe bedre faglige beslutninger, som har til mål

at løfte det enkelte barns trivsel, læring og udvikling. I Dagtilbuddet styrker vi vores pædagogiske praksis gennem stærkere læringsfællesskaber, hvor vi anvender data, viden, erfaringer og en undrende nysgerrig tilgang til at opnå ny fælles viden om vores egen pædagogiske praksis i hverdagen.

Leg har værdi i sig selv og det pædagogiske personale understøtter og deltager aktivt i legen. Vi arbejder ud fra barnets perspektiv og ret til at være barn. Og børnene ses som aktive deltagere i egen læring og udvikling igennem deres fantasi og nysgerrighed. Det pædagogiske personale har ansvaret for at sikre rammerne/læringsmiljøer, for hele barnets udviklings potentiale, igennem læreplanstemaerne i Den styrkede læreplan.

13. Dokumentation og refleksionspraksis

Ledelsen har ansvar for, at det pædagogiske personale løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det kan fx ske ved, at praksis fastholdes gennem pædagogisk dokumentation, der danner grundlag for analyse, og systematisk refleksion og justering af praksis.

Professionel dømmekraft og en systematisk faglig og kritisk refleksion over egen og fælles praksis er et vigtigt grundlag for lokalt at udvikle dagtilbud af høj kvalitet. Refleksionen forudsætter, at man er nysgerrig og undersøgende på hinandens praksis, søger sparring og tilbyder hjælp. Samtidig skal man turde udfordre hinandens vaner og rutiner og gøre det naturligt at dele viden og ideer til nye løsninger på tværs. Med afsæt i refleksionen og en stærk feedbackkultur skabes der i dagtilbuddet, afdelingen og i den enkelte gruppe stærkere læringsfællesskaber. Derved opbygges og udvikles både den professionelle kapacitet og dømmekraft.

Dokumentationen kan både være kvantitative og kvalitative data. Dokumentation til udvikling af de pædagogiske læringsmiljøer kan være personalets beskrivelser, iagttagelser eller videooptagelser af den pædagogiske praksis. Dokumentation af børnenes udbytte kan eksempelvis være børnenes egne produktioner, meninger, udtryk for trivsel, hvad de er optagede af og forældrenes informationer, holdninger og tilfredshed. Dokumentation er også det pædagogiske personales erfaringer, viden fra observation af børnenes leg og fortællinger fra praksis. Sidst men ikke mindst er data også viden baseret på forskning, resultater af evidensbaserede undersøgelser, socioøkonomi, vurderingsredskaber til fx sprog og robusthed mv. Der skal være balance mellem de ressourcer, der bruges på at dokumentere på den ene side og det udbytte, som det pædagogiske personale får, på den anden side.

Den pædagogiske dokumentation og refleksionspraksis vil tage afsæt i de bærende principper for Stærkere Læringsfællesskaber.

Beskrivelse af, hvordan der skabes en feedbackkultur, hvor der løbende dokumenteres og reflekteres over sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer og børnenes trivsel, læring udvikling og dannelse, så der sker en videreudvikling og kvalificering af egen og fælles praksis.

Forslag til refleksionsspørgsmål:

- Hvordan skaber vi en feedbackkultur, så refleksion over egen og fælles praksis bliver en naturlig del af hverdagen?
- Hvilke data er meningsfulde for os at indsamle og tage udgangspunkt i, når vi skal reflektere over vores daglige pædagogiske arbejde og børnenes udbytte heraf?
- Hvordan involverer vi børnene i den løbende refleksion og dokumentation?
- ...

Den styrkede pædagogiske læreplan sætter rammerne for det pædagogiske arbejde i afdelingerne. Det er det pædagogiske personales opgave at sikre alle børns læring og udvikling med afsæt i læreplanstemaerne og i de fastsatte pædagogiske læringsmål.

Vi er fælles forpligtet til at forblive i en udviklende kultur via vores fokus på vores egen evalueringskultur. I Skåde Højbjerg Dagtilbud arbejder vi fokuseret på at "stærkere læringsfællesskaber" bliver en naturlig del af vores samarbejdskultur og praksis i arbejdet med det enkelte barn, børnegrupper, læringsmiljøer og "Den styrkede pædagogiske læreplan". Med afsæt i fællesviden, kan det pædagogiske personale skabe et fælles fokus på de læringsmiljøer som de har ansvaret for at etablere i dagtilbuddets enkelte afdelinger.

Det pædagogiske personale har igennem "stærkere læringsfællesskaber" fået metoder og strategier til at belyse, udvikle og organisere rammerne for at skabe et udviklende læringsmiljø for alle børn. Det pædagogiske personale kan hermed opnå et fælles fokus på egen rolle og betydning i organiseringen af de forskellige læringsmiljøer i afdelingen hele dagen. Dette medvirker til et fælles fokus på det enkelte barns deltagelsesbaner, udvikling og sikre at vi møder barnet i dets individuelle nærmeste udviklingszone. Det pædagogiske personale arbejder målrettet for at imødekomme det brede inkluderende pædagogiske lærings syn som via læreplanstemaerne har fokus på såvel kognitive, emotionelle, kommunikative, kropslige og sociale aspekter af børns læring og udvikling. Som voksne rollemøder går vi forrest med en legende og nysgerrig tilgang til læring.

14. Evaluering

Udover at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet er dagtilbudslederen også ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål for de seks læreplanstemaer og skal beskrive sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Evalueringen skal offentliggøres.

Evalueringen baseres på den indsamlede dokumentation, herunder den løbende pædagogiske dokumentation og de systematiske refleksioner, der foregår i det enkelte læringsfælleskab blandt ledere og pædagogisk personale.

Beskrivelse af, hvordan vi vil evaluere sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer og børnenes trivsel, læring udvikling og dannelse, med henblik på udvikling og kvalificering af dagtilbuddets praksis.

Forslag til refleksionsspørgsmål:

- Hvilke oplysninger og dokumentation har vi brug for, for at kunne vurdere sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer og børnenes udbytte?
- Hvordan organiserer vi indsamling af netop den relevante dokumentation, der kan øge de voksnes viden om, hvad der virker for børnene?
- Hvordan kan vi skabe en stærk evalueringskultur med videndeling på tværs af afdelingerne, der medfører bedre læringsmiljøer for børnene?
- ...

Ledelsen i Skåde Højbjerg dagtilbud arbejder med og har besluttet at benytte det af Aarhus kommune udsendte evalueringsværktøj til vores fremtidige evaluering af arbejdet med de pædagogiske læreplaner.

Ultimo 2020 foregår det med et observerende tilsyn i flertallet af afdelingerne med et efterfølgende afdelingsmøde, hvor DT leder, personale, og pædagogisk leder har dialoger ud fra værktøjet og som sammen udarbejder et spindelvæv over afdelingernes evaluering af arbejdet omkring det pædagogiske læringsmiljø.

Værktøjet er blevet brugt sammen med 7 personalegrupper; de sidste 2 afdelinger i januar 2021 har givet et unikt blik på, hvordan der arbejdes med læringsmiljøet og de 12

læringsmål. Derudover har det givet en faglig drøftelse af personalets kvalitative og professionelle arbejde med læringsrum og professionel dømmekraft.

Der arbejdes udover denne proces med afdelingsspecifikke brug af værktøjet og med Dialoghjulet i Hjernen og hjertet benyttes i alle afdelinger som evaluering på individniveau.

Som pilotprojekt på evaluering af det faglige og pædagogiske arbejde med børnene arbejdes der i 3 afdelinger med barnets logbog til medio 2021, her skal der evalueres på om dette er relevant som tegn på og dataopsamling på barnets udvikling og progression. DTB arbejder med videndeling på tværs ved etablering af fagteams, der videndeler og samarbejder om den faglige opgave på tværs af afdelingerne.

Med venlig hilsen
Diana Steffensen
Dagtilbudsleder

SKÅDE-HØJBJERG
DAGTILBUD

Skåde